Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Stefan Krajewski

Warszawa, 04 sierpnia 2026 r.
znak sprawy: DBD.fin.058.10.2026

Pani
Małgorzata Kidawa Błońska
Marszałek Senatu RP

Dotyczy: odpowiedzi na oświadczenie złożone przez senatora Stanisława Gawłowskiego podczas 61. posiedzenia Senatu RP w sprawie zasad monitorowania suszy przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach.

Szanowna Pani Marszałek,

W związku z oświadczeniem złożonym przez senatora Stanisława Gawłowskiego podczas 61. posiedzenia Senatu RP w dniu 25 czerwca 2026 r. w sprawie zasad monitorowania suszy przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach, uprzejmie informuję co następuje.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz.U z 2025 r. poz. 251 z późn. zm.), susza oznacza szkody powstałe w wyniku wystąpienia w dowolnym sześciodekadowym okresie między 21 marca a 30 września danego roku klimatycznego bilansu wodnego (KBW) poniżej ustalonej wartości dla poszczególnych gatunków lub grup roślin uprawnych oraz kategorii glebowych.
Wartości progowe KBW, oznaczające wystąpienie suszy, zostały określone w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 kwietnia 2019 r. (Dz.U. 2019 poz. 739) w sprawie wartości klimatycznego bilansu wodnego

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30, 00-930 Warszawa
+48 22 250 01 18
kancelaria@minrol.gov.pl
www.gov.pl/rolnictwo

dla poszczególnych grup i gatunków roślin uprawnych oraz gleb. Stwierdzenie wystąpienia suszy dla danej uprawy oznacza spowodowanie strat w plonie tylko i wyłącznie z powodu warunków suszy powyżej 20%. Obecnie Systemie Monitoringu Suszy nie uwzględnia strat powstałych w wyniku innych niekorzystnych zjawisk pogodowych.

Rozwój sieci stacji meteorologicznych wykorzystywanych w Systemie Monitoringu Suszy Rolniczej (SMSR), realizowany jest systematycznie od 2007 roku i jest prowadzony we współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego, izbami rolniczymi oraz ośrodkami doradztwa rolniczego, na podstawie zawieranych porozumień dotyczących lokalizacji, utrzymania i obsługi stacji pomiarowych.

Obecnie w Systemie Monitoringu Suszy Rolniczej (SMSR) wykorzystywane są dane pochodzące łącznie z 612 naziemnych punktów pomiarowych. Obejmują one m.in. dane ze stacji meteorologicznych IMGW-PIB (392 stacje), IUNG-PIB (184 stacje).
W 2026 roku sieć pomiarowa SMSR została rozszerzona o telemetryczne pomiary wilgotności gleby i warunków meteorologicznych prowadzone na 9 polach referencyjnych (po 3 punkty pomiarowe na polu) zlokalizowanych w trzech województwach: lubuskim, wielkopolskim i zachodniopomorskim.
W 2026 roku realizowany jest również zakup aparatury przeznaczonej do objęcia monitoringiem kolejnych 9 pól referencyjnych (3 województwa). Docelowo działanie zostanie rozszerzone na obszar całego kraju.

Ponadto Instytut prowadzi badania upraw i gleb w działaniu obejmującym 116 pól referencyjnych w całej Polsce, gdzie pracownicy IUNG dwa razy do roku dokonują oceny po zimie i początku wegetacji oraz oceny plonowania.

W przyszłym roku planowane jest opracowanie metodyki włączania lokalnych stacji meteorologicznych do Systemu Monitoringu Suszy Rolniczej (SMSR). O wynikach IUNG-BIP będzie informował zarówno Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi, jak również jednostki samorządu terytorialnego zainteresowane włączaniem własnych stacji meteorologicznych do SMSR.

Instytut informuje, że warunkami włączenia stacji meteorologicznej do SMSR będą w szczególności:

- prawidłowa lokalizacja stacji meteorologicznej,

• instalacja przyrządów pomiarowych spełniających wymagane standardy jakościowe,

• utrzymywanie ogródka meteorologicznego, w którym zlokalizowane są przyrządy pomiarowe, oraz jego najbliższego otoczenia w należytym stanie, zgodnie z zasadami prowadzenia pomiarów meteorologicznych.

Zgodnie z informacją przekazaną z IUNG-BIP, pracownicy Instytutu dotychczas udzielali i nadal udzielają wsparcia merytorycznego jednostkom samorządu terytorialnego zainteresowanym budową stacji meteorologicznych, w szczególności w zakresie ich prawidłowej lokalizacji oraz określania wymagań technicznych niezbędnych do prowadzenia wiarygodnych pomiarów meteorologicznych.

Jednocześnie Ministerstwo w odpowiedzi na głosy rolników zgłaszających potrzebę zmiany definicji suszy, zwróciło się do Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowego Instytutu Badawczego z prośbą o rozpoczęcie prac nad nową definicją suszy rolniczej oraz o opinię dotyczącą usprawnienia systemu monitoringu suszy rolniczej poprzez dodanie oceny wilgotności gleby i zawartości wody dostępnej dla poszczególnych gatunków roślin uprawnych oraz możliwości ich realizacji przez Instytut. Zgodnie z otrzymaną informacją, w ramach obecnie funkcjonującego Systemu Monitoringu Suszy Rolniczej prowadzone są prace eksperymentalne w 22 gospodarstwach referencyjnych, w których monitorowana jest wilgotność gleby. Dane te mogą stanowić podstawę dla dalszych działań rozwojowych.

Ponadto zwróciłem się do Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowego Instytutu Badawczego z prośbą o rozważenie możliwości uwzględniania w przyszłych działaniach przedstawionych przez Pana Senatora propozycji monitorowania suszy rolniczej.

Z wyrazami szacunku

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Stefan Krajewski
/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów